

[Udenrigsministeren]

keforhold, som er balanceret i alle væsentlige bestanddele, og som dækker hele Europa, har dette én afgørende konsekvens: forhandlingerne bliver endnu mere indviklede og endnu mere omfattende end det problem, de hidtidige MBFR-forhandlinger nu i 14 år forgæves har søgt at løse. Man kan jo se, at alene den geografiske udvidelse af anvendelsesområdet vil give store yderligere vanskeligheder.

Det kunne være nyttigt at se lidt nærmere på det konventionelle styrkeforhold i hele Europa, fra Atlanten til Ural. Det er det område, der omfattes af de uformelle drøftelser om konventionel stabilitet, som de 16 NATO-lande og de 7 Warszawapagtlande har ført i Wien siden februar sidste år. Det er de såkaldte CST-drøftelser – det står for Konventionelle Stabilitets Forhandlinger.

NATO-landene mener, at fremtidige egentlige forhandlinger som udgangspunkt skal vedrøre landstyrker. Disse styrker er afgørende for evnen til at fastholde eventuelle militære territoriale gevinster. I modsætning til flåde- og flystyrker har de en mere stationær karakter, som gør det helt naturligt netop at se på dem i en regional sammenhæng. De hidtidige erfaringer tilsiger også, at man skal søge at begrænse gendstanden for forhandlingerne. I det følgende vil jeg derfor alene tale om landstyrker.

Jeg har nævnt mandskabsfaktoren – altså spørgsmålet »hvor mange« – i MBFR-sammenhæng. Selv til besvarelse af dette relativt enkle spørgsmål: Hvor mange er der? knytter der sig en række afgrænsnings- og definitionsproblemer, f.eks.: Hvilken status skal man give de såkaldte paramilitære styrker, altså gendarm-, grænse- og sikkerhedsstyrker osv.?

Alt i alt kan det nok konkluderes, at Warszawapagten og NATO – hvis vi på vores side medregner Frankrig og Spanien – stort set har ligevægt, når vi taler om Europa fra Ural til Atlanterhavet, og når vi alene ser på mandskabs-tallene.

Hvis vi isoleret ser på centralregionen inden for dette område, er det lige så klart, at der her er en betydelig overvægt i Warszawapagtens favor, hvad angår mandskabstallene.

Men det var jo altså kun de bare tal, vi her så på. Så er der jo alle de kvalitative faktorer, som meget vanskeligt lader sig måle og sammenligne. Her kan man først og fremmest nævne styrkernes kvalitet, dvs. personellens uddannelses-

og træningsniveau, dets moral, den militære ledelses effektivitet, konduite osv. Og her går tendensen nok i retning af at anse NATO for at have en relativ fordel på dette område.

Styrkernes udholdenhed i en væbnet konflikt beror på en lang række forhold. Først og fremmest er det et spørgsmål om det personel- og materielmæssige indhold af de styrker, der er tæt på et indsættelsesområde. På lidt længere sigt er det også et spørgsmål om produktionspotentielt og det, man kalder det logistiske system, altså mulighederne for at føre forsyninger frem.

I Warszawapagten tillægger man opbygning af ensartede logistiske funktioner og systemer større vægt, end tilfældet er i NATO. Og samtidig har Warszawapagten verdens største aktive egentlig militære industri.

Gennem årene er der desuden parallelt med indførelsen af nye våben i Sovjetunionen og i de østeuropæiske lande blevet fortsat en betydelig opbygning af beholdninger, der giver Warszawapagten væsentlige fordele.

Over for det står så, at Vesteuropas infrastruktur og industri har højere effektivitet, og det er jo noget, der specielt er af betydning på den lange sigt.

Til de centrale spørgsmål i vurderingen af det konventionelle styrkeforhold i Europa hører også kvaliteten af våbensystemer og andet materiel. Og så her er det nok den overvejende opfattelse, at NATO har en fordel. Men det er en fordel, som i dag er langt mindre udtalt, end den var for bare få år siden.

F.eks. er Warszawapagten ved at blive udrustet med et stort antal moderne kampvogne, der er fuldt på højde med de nyeste vestlige modeller, og samtidig har der fundet en løbende modernisering sted af ældre typer. Som konsekvens heraf må man betegne hovedparten af Warszawapagtens kampvogne som tidssvarende.

NATO's teknologiske forspring inden for våben og materiel skal vi imidlertid sammenholde med en helt afgørende svaghed for alliancen på materielområdet: de allieredes styrkers våben og udrustning er ikke i tilstrækkelig grad harmoniseret eller standardiseret. Det vanskeliggør jo samvirket imellem de forskellige nationale NATO-styrker. Warszawapagten derimod er kendetegnet ved en gennemgående ensartethed i først og fremmest sovjetisk materiel.